

Himne narodov.

V vojnih poročilih z Balkana smo pogostoma čitali, da so vojaški oddelki prepevali narodno himno. V vsaki narodni himni odseva duh naroda, ki jo poje, in one dobe, v kateri je himna nastala. Bolgarska narodna himna, bistra in zanosita „Šumi Marica“, je v bistvu stara narodna pesem, s katero so se navduševali za boj bolgarski seljaki ob času vstaje leta 1876.; tako je bila pesem posvečena za narodno himno. Leta 1823. je spesnil grški pesnik Dionizij Salomos, rojen na Janti, pesem o svobodi, ki je postala z Mantzarisovim napovom narodna himna Grkov. Črnogorska himna je znana pesem „Onam onamo“. Srbska himna je gromovita bojna koračnica. Turki imajo dve himni. Prva je Donizettijeva, brata znanega skladatelja, ki ga je imenoval Selim II. za ravnatelja tačas ustanovljenemu konservatoriju; a zdaj igrajo pri oficialnih priložnostih večinoma mladoturško himno, ki je nastala po padcu sultana Abdula Hamida kot delo domačega pesnika in skladatelja. V Italiji imajo oficialno „Kraljevsko himno“, poleg nje pa tudi „Garibaldijevo himno“ Luigija Mercantinija. Ruska narodna himna, ki jo je zložil Zukovski, uglasbil pa Lvov po naročilu Nikolaja I., ima samo eno kitico. Angleži imajo dve himni: „God save the King“ (Bog živi kralja) od Haendla ter zavojevalno „Rule Britania“ (Vladaj, Britanija). Bivšo avstrijsko cesarsko pesem je uglasbil slavni Haydn. Prusko kraljevsko pesem „Heil dir im Siegeskranz“ pojejo po napevu angleške „God save the King“; prava narodna himna pa je „Wacht am Rhein“. Francosko himno, širom sveta znano „marselejo“, je zložil mladi častnik Rouget d'Isle leta 1792 v Strassbourgu, glavnem mestu nekdanje francoske Alzacije, ki je ječala od leta 1871. pod nemškim jarmom. Sedaj so Alzacijo Francozi zopet osvojili.

Pokora.

Švedski kralj Karel VII. je v mladosti jako ljubil vino in večkrat se ga je napil tako, da je storil marsikaj, kar se ni strinjalo z njegovim kraljevskim dostojanstvom. Nekoč, ko se je zopet napil priljubljene pijače, je o svoji materi izgovoril nekaj trdih, razžaljevih besed. Drugi dan ga je njegov prijatelj opozoril na vedenje, s katerim je visoko gospo hudo razžalil. Karel je obledel. Nekaj trenutkov je premišljal. Bili so to trenutki, važni za vse njegovo življenje. Po kratkem premišljevanju je vzkliknil: „Prinesite mi steklenico vina in najdragocenejšo čašo!“ Ko je oboje

dobil, je odšel k svoji materi kraljici. „Gospa!“ je rekel ves ginjen, „včeraj sem vas razžalil; hočem vam dati zadoščenje.“ — In napolnivi čašo, jo izprazni ter slovesno reče: „To je bilo zadnje vino, ki sem ga pil. Od danes naprej čez moje ustnice ne pride nobena kapljica vina več!“ Ostal je mož-beseda vse življenje.

Vedno nova pesem.

Pozdravljen, čisti gorski vrelec,
tako prijazno žuboriš!
Poslušam melodije tvoje
in ti skrivnostno govoriš.

Zastonj ljudem pijačo nudim,
zato me ceni malokdo.
O, človek rajši strup kupuje,
samo da plača ga dragó.

Povrni se, zemljan, k prirodi,
in našel spet boš sladki mir.
priroda-mati te ozdravi,
zdravilo, glej, je gorski vir!

Vrl gostilničar.

Na Bavarskem je bival gostilničar, ki ni dal nobenemu pivcu več kakor merice vina. — Ako je poklical gost še merico, ga je zavrnil: „Dovolj imaš, nisi več žejen!“ — Vojvoda sam je čul praviti o poštenem gostilničarju in je prišel nekoč z vsem lovskim spremstvom z namenom, da bi ravno v tej gostilnici kaj več pil. — Krčmar je sprejel visoke goste prav prijazno. Ko je postregel vsakemu z merico vina, ga ni bilo več blizu. Vojvoda ga veli poklicati predse. Vpraša ga: „Kako, da ne dobimo več pijače? Ne veste li, kdo sem jaz?“ — „Kaj bi ne vedel,“ odgovori vrli mož, „toda v moji hiši se tudi vojvoda ne sme vpijaniti!“

Sadne pijače.

Najbolj zdrave sadne pijače naredimo na ta način, da vkuhamo sok malin, borovnic, bezga ali robidnic s sladkorjem. Take sokove hranimo v steklenicah in jih uživamo razredčene z mrzlo vodo ali s sodavico ali s slatino. Koliko je pri vas po grmovju in po mejah robidnic in drugih jagod, ki bi dale izvrstno pijačo! — Jabolčen in hruškov sok pa vkuhamo lahko tudi brez sladkorja. Take pijače so priporočljive zlasti bolnikom in otrokom in naj bi ne manjkale v nobenem gospodinjstvu. Saj se pripravijo s kaj majhnim trudom in z malimi stroški. — Jabolka in hruške pa, ki jih ne moremo spraviti v denar ali jih ni moči niti kako drugače porabiti, zrežemo in iz njih napravimo okusen kis. V umnem gospodarstvu ne smemo zavreči nobene stvari — vse moramo porabiti s pridom.